

Przedmiotowe zasady oceniania BIOLOGIA

- **Przedmiot:** Biologia
- **Klasa/y:** I, II, III, IV - czteroletnie liceum oraz klasy III - trzyletnie liceum
- **Profil:** poziom podstawowy I rozszerzony
- **Rok Szkolny:** 2021/22
- **Imię i nazwisko nauczyciela/li:** *mgr Joanna Michalecka*
mgr inż. Nina Gałązka
- Tytuł podręcznika: Biologia na czasie wyd. Nowa Era; część 2 i 3 dla liceum trzyletniego; część 1,2, 3, 4 dla liceum czteroletniego
- **Inne pomoce naukowe:** komputer, projektor multimedialny, tablica multimedialna, programy multimedialne, mikroskopy, preparaty mokre i suche, plansze dydaktyczne, filmy edukacyjne i inne..
- **Sposoby i zasady sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.**
Sprawdzanie osiągnięć uczniów obejmuje następujące wskaźniki:
 - Sprawdzanie pisemne (pisemne prace kontrolne, kartkówki, krótkie sprawdziany, powtórki itp.)
 - Sprawdzanie ustne (odpowiedzi ustne, referaty, prezentacje multimedialne itp.)
 - Sprawdzanie w sytuacjach praktycznych
 - Obserwacja i ocena ucznia pracującego w grupie
 - Kontrola kart pracy ucznia (zeszytów przedmiotowych)
 - Udział w konkursach

Wszystkie oceny ustala się w stopniach według następującej skali:

- Stopień celujący 6
- Stopień bardzo dobry 5
- Stopień dobry 4
- Stopień dostateczny 3
- Stopień dopuszczający 2
- Stopień niedostateczny 1

Sprawdzanie pisemne:

- **Pisemne prace kontrolne** – trwające 45 minut (minimum dwie w semestrze). Dotyczą treści z części, jednego lub kilku działów programowych (zapowiadane, co najmniej na tydzień przed terminem sprawdzianu). W/w prace ocenia się według następujących kryteriów:

KATEGORIE WYMAGAŃ	ILOŚĆ PROCENT OCENA (STOPIEŃ)	POZIOM WYMAGAŃ
K	31 – 55% dopuszczający	Poziom podstawowy
P	> 56 – 75% dostateczny	
R	>76 – 90% dobry	Poziom ponadpodstawowy
D	> 91 – 95% bardzo dobry >96 – 100% celujący	

- Pisemne prace kontrolne przeprowadzane są zgodnie z ustalonym harmonogramem, wynikającym z realizacji programu nauczania, obejmują minimum jeden dział i trwają minimum jedną jednostkę lekcyjną.
- Pisanie sprawdzianu pisemnego przez ucznia jest obowiązkowe.
- Ustalone terminy sprawdzianów pisemnych są obowiązujące i tylko w przypadku nieobecności nauczyciela ulegają przesunięciu.
- W przypadku nieobecności na lekcji, na której odbywa się zapowiadany sprawdzian
Wiadomości uczeń (jego rodzice lub opiekunowie prawni) na najbliższej lekcji Odbywającej się po sprawdzianie zobligowani są do przedstawienia uzasadnionego Usprawiedliwienia nieobecności w formie pisemnej,
- W przypadku niedostarczenia we właściwym terminie uzasadnionego Usprawiedliwienia nieobecności na lekcji, podczas której odbyła się zapowiadana Praca klasowa, nieobecność taka traktowana będzie, jako odmowa udzielenia Odpowiedzi, która zwalnia nauczyciela z obowiązku zapewnienia uczniowi możliwości Uzyskania oceny z partii materiału poddawanej sprawdzeniu na pracy klasowej.
- W przypadku nieobecności na sprawdzianie pisemnym (klasówce), spowodowanej chorobą lub sytuacją losową (wszystko musi być udokumentowane) uczeń ma prawo do pisania sprawdzianu pisemnego.
- Poprawa prac klasowych odbywa się na warunkach i w terminie ustalonym przez nauczyciela,
- W ciągu 14 dni uczeń otrzymuje sprawdzone prace (wyjątek stanowi choroba nauczyciela lub uzasadniona nieobecność).

- Nauczyciel danego przedmiotu po uzgodnieniu z samorządem klasowym może ten termin wydłużyć,
 - **Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu pisemnego w terminie 2 tygodni od dnia rozdania prac.**
 - Uczeń pracujący niesamodzielnie (korzystający ze ściąg lub podpowiedzi innych Uczniów) podczas pracy klasowej, niezapowiedzianego sprawdzianu wiadomości, Odpowiedzi ustnej otrzymuje ocenę niedostateczną bez prawa poprawienia tej oceny,
 - Ocena z poprawy sprawdzianu pisemnego jest oceną ostateczną wpisana obok oceny pierwotnej
-
- **Tzw. kartkówki** – sprawdzające opanowanie wiadomości bieżących z 2-3 ostatnich lekcji, trwające nie dłużej niż 20 min. Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania kartkówek.
Kartkówki ocenia się, stosując następujące kryteria:
 - Oceny z kartkówek nie podlegają poprawie.
 - Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do lekcji i możliwości odpowiedzi.
 - **Sprawdzanie ustne:** Odpowiedzi ustne (1-2 w semestrze) mogą być poparte obliczeniami, rysunkami i schematami wykonywanymi na tablicy oraz powiązane z wykorzystaniem określonych przyrządów np. mikroskopu lub programu multimedialnego. Oceniane są też odpowiedzi krótkie, w czasie głównego toku lekcji np. dotyczące nowych treści realizowanych po raz pierwszy lub pytań nawiązujących do lekcji poprzednich. Oceny tych odpowiedzi są traktowane, jako tzw. „plusy” pozwalają one uzyskać przez ucznia ocenę bardzo dobrą (ocena aktywności twórczej ucznia).
 - **Sprawdzanie w sytuacjach praktycznych (na bieżąco):** Niezależnie od wyników pisemnego i ustnego sprawdzania osiągnięć ucznia, nauczyciel zleca, a następnie kontroluje prace praktyczne w czasie lekcji oraz jako zadanie domowe.

Do nich należą:

- opisy, rysunki, schematy, szkice, wykresy, tabele wykonywane samodzielnie przez uczniów na podstawie różnych źródeł informacji (np. atlasu, podręcznika, literatury popularnonaukowej, filmów, multimediiów, czasopism biologicznych);
- Opisy, rysunki, schematy, szkice, wykresy, tabele wykonywane przez uczniów w wyniku obserwacji i pomiarów obiektów oraz zjawisk przyrodniczych;
- Krótkie opracowania dotyczące wybranych zagadnień powiązanych z podstawą programową;
- Opracowania charakteryzujące wybrane rośliny, zwierzęta, zjawiska biologiczne, procesy biologiczne;

- Opracowania eksponujące specyfikę i walory własnego regionu pod względem różnorodności biologicznej;
- Wykonywanie zadań w zeszytach ćwiczeń.

Ocena tych prac odbywa się według następujących kryteriów:

- Poprawność merytoryczna i językowa;
 - Zgodność treści z tematem, jej przejrzystość i porządek, z uwzględnieniem wstępu, rozwinięcia i zakończenia;
 - Dobór treści i materiału ilustracyjnego, umiejętność oceny wiarygodności i selekcji informacji;
 - Estetyka i staranność wykonania, czytelność i funkcjonalność rozwiązań graficznych;
 - Jakość bibliografii, różnorodność wykorzystywanych źródeł informacji, umiejętność powoływania się na literaturę źródłową?
- **Obserwacja i ocena ucznia pracującego w grupie:** Obserwacja i ocena ucznia pracującego w grupie ma na celu wzmocnienie u uczniów zachowań pozytywnych z punktu widzenia funkcjonowania grupy i eliminowanie działań destrukcyjnych. Ocena współpracy ucznia w grupie opiera się o następujące kryteria:
 - W jakim stopniu jego zachowanie świadczy o odpowiedzialności za wykonanie zadania powierzonego grupie, czy podejmuje się pełnienia roli ustalonej przez grupę, czy realizuje zadania wynikające z roli prawidłowo i z korzyścią dla grupy;
 - W jakim stopniu jego zachowanie świadczy o odpowiedzialności za funkcjonowanie grupy, jako całości oraz za pełnienie ról przez jej członków, czy występuje z inicjatywą pomocy innym uczniom, czy akceptuje decyzje grupy i rozwiązuje konflikty.

Współpracę w grupie mogą oceniać: nauczyciel lub uczniowie (wzajemnie lub dokonując samooceny), uwzględniając wyżej wymienione kryteria oraz zasady przyjęte w Wewnętrznych Zasadach Oceniania.

- **Kontrola i ocena kart pracy ucznia (zeszytów przedmiotowych).**

Prowadzenie przez ucznia bieżących notatek w zeszycie przedmiotowym jest jednym z Warunków zwiększenia trwałości efektów procesu nauczania.

Prowadzenie zeszytu przedmiotowego (zeszytu ćwiczeń, kart pracy) ocenia nauczyciel Według następujących kryteriów:

- Poprawność merytoryczna i językowa wykonanych zadań i notatek;
- Systematyczność sporządzania notatek, wykonywania zadań, w tym również domowych;
- Estetyka i staranność wykonania, czytelność i funkcjonalność rozwiązań graficznych.

- **Udział w konkursach:**

Udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych ocenia się w sposób szczególny, gdyż zakres wymagań jest tu znacznie większy. Szczególne osiągnięcia ucznia w tym zakresie

Oceniane są celująco.

Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje dodatkowe zadania i polecenia
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga najczęściej 100% punktów możliwych do zdobycia i odpowiada na dodatkowe pytania,
- bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią.
- wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać doświadczenia i hodowle przyrodnicze,
- sprawnie posługuje się mikroskopem i lupą oraz sprzętem laboratoryjnym,
- potrafi samodzielnie wykonać preparaty mikroskopowe i opisać je,

- wykonuje prace i zadania dodatkowe
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 91% do 100% punktów możliwych do zdobycia.
- zeszyt ucznia zasługuje na wyróżnienie,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- posługuje się mikroskopem i zna sprzęt laboratoryjny,
- wykonuje proste preparaty mikroskopowe,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 75% do 90% punktów.
- prowadzi prawidłowo zeszyt przedmiotowy.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 51% do 74 % punktów.
- Posiada zeszyt przedmiotowy i prowadzi go systematycznie

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia biologiczne,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 31% do 50% punktów.
- prowadzi zeszyt przedmiotowy

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- nie potrafi posługiwać się przyrządami biologicznymi,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 30% punktów.
- nie prowadzi systematycznie zapisów w zeszycie przedmiotowym

Uczniowie z dysfunkcjami orzeczonymi przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne

1. Uczniowie posiadający informację o obniżeniu poziomu wymagań edukacyjnych - otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 25 % punktów testu, sprawdzianu lub kartkówki

2. W przypadku uczniów posiadających orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o dysleksji i dysgrafii przy ocenie zadań i prac pisemnych błędy wynikające z orzeczonych dysfunkcji nie rzutują na ocenę.
 3. Uczniowie posiadającym opinie o wydłużonym czasie pracy wydłuża się czas prac pisemnych lub przewiduje się mniejsza ilość zadań.
 4. Uczniowie mają orzeczenie o trudnościach w pisaniu mogą zaliczać kartkówki i sprawdziany ustnie.
- **Zasady wglądu uczniów i rodziców w pisemne prace kontrolne; warunki i sposoby przekazywania rodzicom informacji o postępach, zdolnościach i trudnościach w nauce i zachowaniu**
 - Pisemne prace kontrolne (prace klasowe) sprawdzone i ocenione przechowywane są w szkole do końca danego roku szkolnego i pozostają do wglądu rodziców i uczniów.
 - Natomiast kartkówki uczniowie mogą otrzymać po wpisie ocen do dziennika lekcyjnego.
 - Wyniki sprawdzianów i kartkówek omawiane są z uczniami na lekcjach.
 - Informacje o osiągnięciach, postępach, zdolnościach i trudnościach w nauce i zachowaniu uczniów przekazywane są rodzicom na zebraniach i podczas konsultacji jeśli rodzic na takie umówi się z nauczycielem.
 - Oceny częściowe i semestralne rodzicom przekazuje podczas zebrań z rodzicami wychowawca.
 - Na prośbę ucznia otrzymywane przez niego oceny mogą być wpisywane przez nauczyciela do zeszytu przedmiotowego.
 - **Zasady podsumowania osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku szkolnym i ustalenia oceny klasyfikacyjnej śródrocznej i końcoworocznej.**
 - Rezultatem sprawdzania osiągnięć ucznia są oceny bieżące (częstkowe), które brane są pod uwagę przy ocenianiu śródrocznym i końcoworocznym.
 - Oceny za wiedzę i umiejętności uczeń otrzymuje zgodnie z opracowanymi Wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny.
 - Ocena semestralna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych, uwzględnia „wagę” wskaźników osiągnięć ucznia.
 - Śródroczną ocenę niedostateczną uczeń zobowiązany jest poprawić (zaliczyć semestr) w nieprzekraczalnym terminie do 15 marca danego roku szkolnego.
 - Klasyfikacja roczna jest oparta o oceny z I i II semestru nauki.

- Klasyfikacja na koniec cyklu nauczania oparta jest o oceny roczne z wszystkich lat nauki.
- Uczeń może starać się o uzyskanie wyższych niż przewidywane ocen klasyfikacyjnych zgodnie z §15.5 Statutu ZS nr 3.

Przedmiotowe Zasady Oceniania w zakresie zespołu przedmiotów przyrodniczych skorelowany są z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania Zespołu Szkół nr 3 w Szczytnie.